

ЈОКО ДРАГОЈЛОВИЋ*

Правни факултет за привреду и
правосуђе

Нови Сад

ИСИДОРА МИЛОШЕВИЋ

Висока пословна школа струковних

студија

Нови Сад

УДК 336.6:343.3/.7

Прегледни рад

Примљен: 12.02.2018

Одобрен: 04.03.2018

Страна: 383-392

КРИВИЧНА ДЕЛА ДАВАЊА И ПРИМАЊА МИТА У ОБАВЉАЊУ ПРИВРЕДНЕ ДЕЛАТНОСТИ

Сажетак: Кривично право је грана права која се у последње време константно суочава са различитим реформама и изменама. Иако је реч о грани права која би по правилу требало веома ретко да се мења, имајући у обзир осетљивост материје коју уређује, то код нас ипак није случај. Разлози честим изменама су бројни и они леже, пре свега у чињеници да је криминалитет појава која се константно мења и усавршава, такође разлози честих измена налазе се и у потреби за хармонизацијом нашег законодавства с правом Европске уније, као и на основу ратификације различитих међународних уговора. Поред наведеног, разлог честих измена кривичног законодавства донекле можемо пронаћи и у прилагођавању кривичног законодавства актуелном стању криминалитета у земљи, односно потреби прецизирања и корекција одређених законских норми, са циљем њихове лакше и ефикасније примене у пракси. У том смислу последњим изменама Кривичног законика највеће измене су уследиле у оквиру главе у којој су прописана кривична дела против привреде. Сходно томе, аутори ће у раду направити осврт на привредни криминалитет и корупцију, те анализирати два нова кривична дела у оквиру ове главе, а која се односе на давање и примање мита у обављању привредне делатности.

Кључне речи: привредни криминалитет, кривично право, нова кривична дела, давање мита, примање мита, обављање привредне делатности

Увод

Кривично материјално законодавство у Србији у последње време константно се суочава са различитим реформама и променама. У том смислу 2005. године извршена је темељна промена која је резултирала доношењем новог Кривичног законика¹. Тај нови кривични законик печео је да се примењује 01. јануара 2006. године и до сада претрпео је велики број измена. Последња измена уследила је доношењем Закона о изменама и допунама Кривичног зако-

---

* jdragojlovic@pravni-fakultet.info

¹ Кривични законик, *Сл. гласник РС*, бр. 85/05, 88/05 - испр., 107/05 – испр.

ника². Разлог овако честих промена свакако лежи у чињеници да је криминалитет појава која се константно мења и усавршава, такође разлози честих измена налазе се и у потреби за хармонизацијом нашег законодавства с правом Европске уније, као и на основу ратификације различитих међународних уговора.

Поред наведеног, разлог честих измена кривичног законодавства донекле можемо пронаћи и у прилагођавању кривичног законодавства актуелном стању криминалитета у земљи, односно прецизирање и корекција одређених законских норми са циљем њихове лакше и ефикасније примене у пракси. Преиспитивање граница кривичног права требало би да прати и декриминализација оних кривичних дела где кривичноправна интервенција није нужна, или пак сужавање криминалне зоне код неких кривичних дела³, али и додатна кривичноправна репресија код оних друштвених вредности које имају велики значај за државу и друштво, односно тамо где је примећено да је неопходан приступ са већим степеном репресије.

У том смислу у последњим изменама Кривичног законика највише промена је било у посебном делу и то код кривичних дела против живота и тела, као и код групе кривичних дела против привреде. Дакле у глави XXII су извршене највеће измене, од укупно 25 кривичних дела, последњом изменом имамо укупно 29. У том смислу, нека кривична дела су измењена и допуњена, нека укинута, а чак 7 нових кривичних дела је уведено. Према томе, имајући у виду претходно изнето, аутори ће у овом раду анализирати два нова кривична дела која се односе на давање и примање мита у обављању привредне делатности.

Појам привредног криминалитета

Јасно је колики је значај привреде за сваку државу и друштво, односно колика је њена улога у развоју економије сваке државе. Управо из тог разлога постоји нарочита потреба за ефикасном заштитом привреде у држави, те самим тим велика је улога и кривичног права на том пољу као мере *ultima ratio*. „Привредни криминалитет обухвата све облике криминалних активности којима се проузрокују кривичноправно релевантне последице како у односу на целокупан привредни систем, тако и у погледу појединих његових битних елемената, односно врше кривична дела у вези привредне делатности, или је чак сама привредна активност у потпуности или делимично криминалног карактера, без обзира на врсту права својине и других прав која се извршењем кривичног дела повређују или угрожавају“⁴. У теорији не постоји јединствено мишљење о појму привредног криминалитета. „Према томе, привредни кри-

² Закон о изменама и допунама Кривичног законика, Сл. гласник РС, бр. 94/16

³ Види: Стојановић, З., (2013). Да ли је Србији потребна реформа кривичног законодавства, *Crimen*, вол. 4, бр. 2/13, стр. 120.

⁴ Шкулић, М., (2017). Злоупотреба положаја одговорног лица – *ratio legis* и неки недостаци постојеће инкриминације, у *Привредна кривична дела*, приредили: Ивана Стевановић и Владимир Чоловић, Институт за криминолошка и социолошка истраживања и Институт за упоредно право, Београд, стр. 71.

миналитет можемо дефинисати и као друштвено негативну и санкционисану појаву, која обухвата све облике криминалних активности којима се проузрокују кривичноправно релевантне последице, како у односу на целокупан привредни систем тако и у погледу појединих његових битних елемената, односно врше кривична дела у вези са привредном делатношћу, или је чак сама привредна активност у потпуности или делимично криминалног карактера, без обзира на врсту права својине и других права која се извршењем кривичних дела повређују или угрожавају.⁵ Такође, једна од најчешће цитираних дефиниција привредног криминалитета потиче од Едвина Садерленда (*Edwina Sutherland*), председника америчког социолошког удружења, који у свом обраћању овом удружењу 1939. године за привредни криминалитет употребаља термин криминалитет „белог оковратника“ (*white collar crime*). Садерленд дефинише ову појаву као „криминал који се јавља у области привредног пословања. Он истиче да су његове основне форме испољавања најчешће у махинацијама у вези са купопродајом разних акција, лажним исказивањем стања и пословања појединих корпорација, лажним рекламирањем робе, подмићивањем пословних партнера и државних чиновника ради остварања повољних пословних аранжмана, ненаменским трошењем средстава, пореским утајама и сл.⁶

Како је Бокс (*Box*) опазио, „теоретичари могу бити у стању да нацртају оштре концепцијске појмове везе између мафије и организованог криминала, корпорацијског криминала и политичке корупције, али у стварном животу ови појмови су тако испреплетани да није лако видети где се „лоши момци“ завршавају и где „добри почињу“.⁷

Кад је реч о појму привредног криминалитета, неки аутори праве разлику између садржаја појмова економског и привредног криминалитета јер се као основ разлике узима природа друштвених односа према којима економски криминалитет настаје, тј. у самим економским односима и процесима (производња, расподела, размена и потрошња).⁸ Наиме, они сматрају да је привредни криминалитет шири појам од економског криминалитета јер привредни криминалитет обухвата економски криминалитет и кривична дела против службене дужности у привреди (није искључен имовински криминалитет у привреди).⁹

Игњатовић сматра да има оправдања за поистовећивање термина криминалитет „белог оковратника“ и „криминалитет корпорација“, јер се и једна и друга дела врше у истим областима, на сродан начин, жртве су или сви грађани или организација која запошљава преступника, или друга, конкурент-

⁵ Алексић, Ж., Шкулић, М., Жарковић, М., (2004). *Лексикон криминалистике*, Дигитал дизајн, Београд, стр. 255.

⁶ Sutherland, H. E. (1940). White-Collar Criminality, *American Sociological Review*, vol. 5, br. 1/1940, стр. 132-139.

⁷ Box, S. (1981). *Deviance, Reality and Society*, 2nd ed., London: Holt, Rinehart and Ninston, стр. 33.

⁸ Драгојловић, Ј., Матијашевић-Обрадовић, Ј., (2017). Пореска утаја у кривичном законодавству Србије – основно кривично дело против државних финансија и посебно кривично дело против привреде, *Безбједност, полиција, грађани*, вол. 13, бр. 1/2017, стр. 83.

⁹ Пихлер, С. (1993). *Ка савременој концепцији економског криминалитета*. У Актуелни проблеми сузбијања криминалитета. Институт за социолошка и криминолошка истраживања, Београд, 35 – 38.

ска фирма. Врше их иста лица, при чему је код криминалитета „белог оковратника“ схваћеног у ужем смислу, само јаче изражен лични користољубиви мотив. Са ова два термина углавном се исцрпљује област коју ми називамо привредним криминалитетом.¹⁰

Без обзира на различите приступе у дефинисању привредног криминалитета као општег појма, неспорно је да постоји знатан број појавних облика привредног криминалитета, све сложенијих по структури и све опаснији на пољу примене.¹¹

Облици криминалитета против привреде и економског система обухватају кривична дела која су усмерена против привредне делатности и економског система. Облици криминалитета у овој области познати су по способности да се могу прилагођавати конкретним друштвено-економским и политичким условима, тако да они доживљавају извесне трансформације, а јављају се и нови облици криминалитета. Обухватају она дела која се јављају у области индустрије и производње, грађевинарства и урбанизма, трговине (куповина и продаја), спољнотрговинског промета (увоз и извоз), као и кривична дела која су везана за процес својинске трансформације. Дакле, ова кривична дела испољавају се у различитим привредним гранама, у зависности од степена доминантности и развијености дате привредне гране.¹²

„Привредни криминалитет представља изузетно флексибилан вид криминалног понашања, а његови појавни облици су не само веома разноврсни, већ су и склони и брзим променама“¹³ и различитим феноменолошким димензијама испољавања.

Појам корупције и осврт на коруптивна кривична дела

Корупција као негативна друштвена појава има веома дугу традицију. Реч је о појави која погађа како развијене тако и мање развијене државе. Иако се поједини појавни облици корупције везује чак и за прве векове Римског царства, са њом се данас суочава и модерно друштво, па стога побуђује велику пажњу не само стручне и политичке, већ и шире јавности. Сходно томе, како је време протичало одређени видови корупције су нестајали, али упоредо са тим развијали су се и усвршавали нови појавни облици, па се тако и данас старе латинске максиме: *Invetrumt iura, accipiunt qui munera plura* (Право изврше онај који је примио више поклона) или *Munera pervertunt leges, decreta fefellunt evasiant patrium iura rigore suo* (Поклони преврћу законе, укидају наредбе, уништавају очинска права својом снагом) испостављају као истините.¹⁴ Корупција и

¹⁰ Игњатовић, Ђ. (1998). *Криминологија*, Номос, Београд, стр. 212.

¹¹ Више у: Царић, С., Матијашевић-Обрадовић, Ј., (2017). *Привредни криминалитет*, Правни факултет за привреду и правосуђе у Новом Саду, Нови Сад, стр. 29-33.

¹² Шикман, М.; Домузин, Р. (2013). Феноменолошка димензија привредног криминалитета, *Безбједност, полиција, грађани*, IX, 3-4/2013, стр. 6-7.

¹³ Шкулић, М., *op. cit.* стр. 73.

¹⁴ Матијашевић-Обрадовић, Ј., Драгојловић, Ј., (2014). Улога европске уније у спречавању и сузбијању корупције, *Европско законодавство*, вол. 13, бр. 47-48/2014, стр. 57-66.

њена експанзија прати развој држава, привреде и бирократизовања друштва. Напред изнете појаве појачале су присуство корупције и подржале њен развој. Данас корупција представља појаву која погађа све државе света и на чијем сузбијању раде и различите међународне организације.

Етимолошки корупција (*lat. corruptio* - поквареност, кварност, изопаченост, разврат; поткупљивање, подмићивање, поткупљење, подмићење; кварење, укваривање, труљење, распадање; кривотворење).¹⁵

Корупција је појава која угрожава социјалне вредности и основна етичка начела у друштву и држави, а представља нешто неморално и незаконито. У погледу одређивања корупције, иако се сви аутори слажу да је то негативна, штетна и опасна асоцијално – патолошка и криминогена појава, још увек у правној, социолошкој, политиколошкој, безбедносној теорији, па ни у позитивном законодавству нема њеног јединственог појмовног дефинисања.¹⁶

Корупција се појављује у различитим сферама друштва и прожима се кроз различите групе кривичних дела у различитим појавним облицима коруптивних кривичних дела. У том смислу, поред групе кривичних дела против службене дужности, коруптивна кривична дела имамо и у групи кривичних дела против привреде, изборних права... Корупција поседује, по својој суштини и појавним облицима, најопаснији вид привредног криминалитета који карактеришу: прикривеност; висок степен друштвене опасности, мноштво разноврсних облика, широка распрострањеност, тешко доказивање у кривичнопроцесном смислу, користољубивост и специфичан објект, а то је законито функционисање државних и привредних институција и служби.¹⁷ Корупција је у великој мери повезана са организованим криминалом и може се рећи да о организованом криминалу не можемо говорити ако нема корупције. Такође, корупција и организовани криминал су уско повезани и са привредним криминалом, односно организовани криминалитет и корупција се често испољавају кроз привредни криминалитет. Управо из тог разлога у наставку рада указаћемо на два нова коруптивна кривична дела која се налазе у групи кривичних дела против привреде.

Кривична дела давања и примања мита у обављању привредне делатности

Кривично дело давања мита у обављању привредне делатности прописано је у члану 230 Кривичног законика¹⁸ (у даљем тексту КЗ) и заједно са кривичним делом примања мита у обављању привредне делатности које је пропи-

¹⁵ Вујаклија, М., (1972). *Лексикон страних речи и израз*, Паросвета, Београд, стр. 479.

¹⁶ Јовашевић, Д., (2008). Корупција у правној теорији и пракси, *Теме-часопис за друштвене науке*, Ниш, вол. 32, бр. 4, стр. 857.

¹⁷ Перовић, З., (2003). Кривично право пред изазовом корупције, *Билтен судске праксе* 3, Врховни суд Србије, стр. 17.

¹⁸ Кривични законик, *Сл. гласник РС*, бр. 85/05, 88/05 - испр., 107/05 - испр., 72/09, 111/09, 121/12, 104/13, 108/14 и 94/16

сано у члану 231 КЗ-а представљају нова кривична дела која су прописана у групи кривичних дела против привреде. Као што из самог назива дела можемо видети, реч је о коруптивним кривичним делима која се реализују приликом обављања привредне делатности. Усвајањем поменутих нових кривичних дела законодавац наставља са издвајањем инкриминација којима се санкционише корупција у приватном сектору.¹⁹ Кривично дело примања мита у обављању привредне делатности прописано је у члану 230 КЗ-а и дело из става 1 чини лице које при обављању привредне делатности за себе или другог, непосредно или посредно, захтева или прими поклон или другу корист или ко прими обећање поклона или друге користи да закључи уговор или постигне пословни договор или пружи услугу или да се уздржи од таквог деловања или кршењем других дужности у обављању привредне делатности на штету или у корист субјекта привредног пословања или другог правног лица за које или у којем ради или другог лица. Као што можемо видети, радња извршења је алтернативно одређена и састоји се у непосредном или посредном захтевању поклона или какве друге користи, непосредном или посредном примању поклона или какве друге користи или пак у примању обећања поклона или какве друге користи. Захтевање поклона подразумева јасно и недвосмислено ставање до знања да се жели поклон или нека друга корист. Захтевање се може изразити вербално (усмено или писмено), симболима, знацима, алузијама, покретима руке... Примање је узимање поклона или користи физички, фактички, било непосредно или посредно.²⁰ Под примањем обећања или какве друге користи подразумева се усаглашавање и изражавање жеље за обећаним поклоном или каквом другом користи. За постојање дела потребно је испуњење још три елемента: да се радња предузима у односу на награду, поклон или другу корист, да се радња предузима у вези са обављањем привредне делатности и да је циљ радње да се закључи уговор или постигне пословни договор или пружи услугу, или да се уздржи од таквог деловања или кршењем других дужности у обављању привредне делатности на штету или у корист субјекта привредног пословања или другог правног лица. Кривично дело може бити извршено само са умишљајем и потребно је постојање намере код учиниоца да се нанесе штета или корист одређеном субјекту привредног пословања или другом правном лицу. За дело из става 1 учинилац ће се казнити затвором од једне до осам година. Учиниоца овог кривичног дела (код оба облика) може бити одговорно лице које обавља привредну делатност у установи или другом субјекту.

У ставу 2 прописан је блажи облик и чини га онај ко после закључења уговора или постизања пословног договора или после пружене услуге или уздржавања од таквог деловања, за себе или другог захтева или прими поклон или другу корист или прихвати обећање поклона или друге користи. Овде је важно да до радње извршења долази након закључења уговора или постизања пословног договора или после пружене услуге или уздржавања од таквог де-

¹⁹ Више у: Коларић, Д., (2017). Поглед на Закон о изменама и допунама Кривичног законика, у *Привредна кривична дела*, приредили: Ивана Стевановић и Владимир Чоловић, Институт за криминолошка и социолошка истраживања и Институт за упоредно право, Београд, стр. 35-46.

²⁰ Јовашевић, Д., (2014). *Кривично право – посебни део*, Досије студио, београд, стр. 66.

ловања, али у вези са њима. Учинилац из става 2 казниће се затвором до три године.

У ставу 3 истог члана прописано је да ће се примљени поклон и имовинска корист одузети.

Кривично дело давања мита у обављању привредне делатности прописано је у члану 231 и дело из става 1 чини онај ко понуди или обећа поклон или другу корист лицу да оно при обављању привредне делатности, закључи уговор или постигне пословни договор или пружи услугу или се уздржи од таквог деловања или крши друге дужности у обављању привредне делатности на штету или у корист субјекта привредног пословања за које или у којем ради или на штету или у корист другог правног или физичког лица или ко посредује при оваквом давању поклона или друге користи. Као што можемо видети, радња је алтернативно одређена и састоји се у нуђењу поклона или какве друге користи, обећању поклона или какве друге користи или пак, посредовању при давању поклона или какве друге користи. Наиме, сматрамо да је законодавац пропустио да поред нуђења и обећања, у радњу извршења наведе давање или предају поклона или какве друге користи, иако касније говори о посредовању при давању поклона или какве друге користи. У том смислу, иако је неспорно да дело постоји и када је поклон дат односно предат, сматрамо да би то требало у самом тексту закона и навести. Дакле, у самој радњи извршења додати поред нуђењу поклона или какве друге користи, обећање поклона или какве друге користи или пак, посредовање при давању поклона или какве друге користи и *давање* поклона или какве друге користи. „Нуђење подразумева покушај давања поклона или какве друге користи, делатност физичког, фактичког карактера из којег се јасно манифестује воља да се награда, поклон или друга корист предају“.²¹ Под обећањем се подразумева стављање у изглед да поклон следи. Посредовање подразумева учешће још неког лица у давању поклона или какве друге користи. Дело је свршено нуђењем, обећањем или посредовањем при давању поклона или какве друге користи при обављању привредне делатности, са намером да се закључи уговор или постигне пословни договор или пружи услуга или се уздржи од таквог деловања или крше друге дужности у обављању привредне делатности на штету или у корист субјекта привредног пословања за које или у којем ради или на штету или у корист другог правног или физичког лица, без обзира да ли је таква радња уопште извршена или не. Дело може бити извршено само са умишљајем. Код учиниоца мора постојати свест, односно намера да нуди или обећава мито, односно да посредује у давању мита, са циљем да одређено лице (које се подмићује) при обављању привредне делатности закључи уговор, постигне пословни договор, пружи услугу или крши дужност. Учинилац овог кривичног дела (код оба облика) може бити било које лице. Учинилац дела из става 1 казниће се затвором од три месеца до три године.

У ставу 2 истог члана прописан је лакши облик и чини га лице које је дало поклон или другу корист на захтев лица да оно при обављању привредне

²¹ Јовашевић, Д., *op. cit.* стр. 65.

делатности закључи уговор, постигне пословни договор, пружи услугу или крши дужност, а дело је пријавило пре него што је сазнало да је оно откривено. Циљ овог члана је да се мотивише пријављивање случајева захтевања мита. Учинилац дела из става два се може ослободити од казне.

У ставу 3 истог члана прописано је да ће се дати поклон и имовинска корист одузети.

Закључак

Као што смо и напоменули, наше кривично законодавство се у последње време суочава са честим изменама. Последње измене и допуне су највише „интервенција“ имале у посебном делу и то код групе кривичних дела против привреде. У групи кривичних дела против привреде дошло је до декриминализације два кривична дела, док је седам нових кривичних дела прописано, а у одређеној мери направљене су мање интервенције и код осталих кривичних дела. У овом раду аутори су настојали да прикажу два нова кривична дела, кривично дело примања мита у обављању привредне делатности и кривично дело давања мита у обављању привредне делатности. Реч је о кривичним делима где се корупција инкриминише у приватном сектору. То иначе прокламује и Кривичноправна конвенција о корупцији.²² Поменути кривична дела, као што смо напоменули представљају новину у нашем кривичном законодавству иако су према ранијем Закону код кривичног дела давања и примања мита било прописани случајеви давања и примања мита одговорном лицу у предузећу, установи или другом субјекту. Код кривичног дела давања мита у обављању привредне делатности сматрамо да је потребно у самој радњи извршења додати поред нуђењу поклона или какве друге користи, обећање поклона или какве друге користи или пак, посредовање при давању поклона или какве друге користи и давање поклона или какве друге користи. Иако ефекте нових измена, а самим тим и нових кривичних дела не знамо, сматрамо да ће они бити позитивни, иако, јасно је није реч о потпуно новим кривичним делима јер су се и у ранијем законодавству поједини случајеви корупције у приватном сектору инкриминисали кроз кривична дела давања и примања мита.

Литература:

1. Box, S. (1981). *Deviance, Reality and Society*, 2nd ed., London: Holt, Rinehart and Ninston.
2. Sutherland, H. E. (1940). White-Collar Criminality, *American Sociological Review*, vol. 5, br. 1/1940, стр. 132-139.
3. Aleksić, Ž., Škulić, M., Žarković, M., (2004). *Leksikon kriminalistike*, Digital dizajn, Beograd.

²² Види: Закон о потврђивању Кривичноправне конвенције о корупцији, *Сл. лист СРЈ - Међународни уговори*", бр. 2/02 и "Сл. лист СЦГ - Међународни уговори", бр. 18/05, члан 7-8.

4. Vujaklija, M., (1972). *Leksikon stranih reči i izraz*, Parosveta, Beograd.
5. Dragojlović, J., Matijašević-Obradović, J., (2017). Poreska utaja u krivičnom zakonodavstvu Srbije – osnovno krivično delo protiv državnih finansija i posebno krivično delo protiv privrede, *Bezbednost policija građani*, vol. 13, br. 1/2017, str. 81-99.
6. Zakon o izmenama i dopunama Krivičnog zakonika, *Sl. glasnik RS*, br. 94/16
7. Zakon o potvrđivanju Krivičnopravne konvencije o korupciji, *Sl. list SRJ - Međunarodni ugovori*", br. 2/02 i "*Sl. list SCG - Međunarodni ugovori*", br. 18/05.
8. Ignjatović, Đ. (1998). *Kriminologija*, Nomos, Beograd,
9. Jovašević, D., (2008). Korupcija u pravnoj teoriji i praksi, *Teme-časopis za društvene nauke*, Niš, vol. 32, br. 4, str. 849-866.
10. Jovašević, D., (2014). *Krivično pravo – posebni deo*, Dosije studio, Beograd.
11. Kolarić, D., (2017). Pogled na Zakon o izmenama i dopunama Krivičnog zakonika, u *Privredna krivična dela*, priredili: Ivana Stevanović i Vladimir Čolović, Institut za kriminološka i sociološka istraživanja i Institut za uporedno pravo, Beograd, str. 35-46.
12. Krivični zakonik, *Sl. glasnik RS*, br. 85/05, 88/05 - ispr., 107/05 - ispr., 72/09, 111/09, 121/12, 104/13, 108/14 i 94/16.
13. Matijašević-Obradović, J., Dragojlović, J., (2014). Uloga evropske unije u sprečavanju i suzbijanju korupcije, *Evropsko zakonodavstvo*, vol. 13, br. 47-48/2014, str. 57-66.
14. Perović, Z., (2003). Krivično pravo pred izazovom korupcije, *Bilten sudske prakse 3*, Vrhovni sud Srbije, str. 16-24.
15. Pihler, S. (1993). *Ka savremenoj koncepciji ekonomskog kriminaliteta*. U *Aktuelni problemi suzbijanja kriminaliteta*. Institut za sociološka i kriminološka istraživanja, Beograd, 35 – 38.
16. Stojanović, Z., (2013). Da li je Srbiji potrebna reforma krivičnog zakonodavstva, *Crimen*, vol. 4, br. 2/13, str. 119-143.
17. Carić, S., Matijašević-Obradović, J., (2017). *Privredni kriminalitet*, Pravni fakultet za privredu i pravosuđe u Novom Sadu, Novi Sad.
18. Šikman, M.; Domuzin, R. (2013). Fenomenološka dimenzija privrednog kriminaliteta, *Bezbednost, policija, građani*, IX, 3-4/2013, 1-20, str. 1-20.
19. Škulić, M., (2017). Zloupotreba položaja odgovornog lica – ratio legis i neki nedostaci postojeće inkriminacije, u *Privredna krivična dela*, priredili: Ivana Stevanović i Vladimir Čolović, Institut za kriminološka i sociološka istraživanja i Institut za uporedno pravo, Beograd, str. 69-94.

CRIMINAL OFFENCE OF GIVING AND TAKING BRIBE IN THE ECONOMIC ACTIVITIES

Summary: Criminal law is a branch of law that has been constantly facing various reforms and changes over the last time period. Although this is a branch of law which should be very rarely changed, because of the sensitivity of the law matter that it regulates, it is not the case in our country. The reasons for the frequent changes are numerous and they are above all in the fact that the crime is a phenomenon that is constantly changing and improving. also the reasons for frequent changes are found in the need for harmonization of our legislation with the law of the European Union, as well as on the ratification of various international treaties. In addition to this, the reason for frequent changes in criminal legislation can be found in the adjustment of criminal legislation to the current state of crime in the country, ie the need to specify and correct certain legal norms, with the aim of their easier and more efficient implementation. In the latest amendments to the Criminal Code, the big-

gest changes occurred within the head that prescribes criminal offenses against the economy. Consequently, the authors will make a review of economic crime in their work and corruption and analyze two new criminal offenses within this chapter, which relate to giving and receiving bribes in carrying out business activities.

Key words: economic crime, criminal law, new criminal offenses, bribery, receipt of bribes, performance of economic activity